

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laeiksi kansaneläkelain, perhe-eläkelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 163/1999 vp laeiksi kansaneläkelain, perhe-eläkelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Eduskunta, jolle sosiaali- ja

terveysvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 26/1999 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 35 §:n 2 momentti, 43 §, 43 a §:n 2 momentti ja 44 §, sellaisina kuin niistä ovat 43 § laeissa 572/1982 ja 567/1993 ja 43 a §:n 2 momentti laissa 1548/1993 sekä 44 § mainituissa laissa 572/1982, sekä

lisätään 45 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 886/1994, 1487/1995 ja 979/1996, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

35 §

— — — — —
Jos henkilö sairauden, vanhuudenheikkouden tai muun sellaisen syyn takia ei pysty itse hakemaan eläkettä tai muutoin huolehtimaan eläkettä koskevista eduistaan ja oikeuksistaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi eläkelaitoksen hyväksymä henkilön lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, hänen puolestaan käyttää puhevaltaa eläke-etua koskevassa asiassa.
— — — — —

43 §

Jos kunta on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidtoa tai -huoltoa taikka perhehoitoa, eläkelaitoksen on kunnan vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Eläke maksetaan 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa kunnalle vain sillä edellytyksellä, että se on ilmoittanut eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää oikeudestaan mainittuun eläkkeeseen.

43 a §

— — — — —
Jos henkilö on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea, työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta on takautuvasti maksettava eläke suoritettava työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta makse-

tun työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

44 §

Jos eläkkeen maksamista eläkkeensaajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastavana hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa, eläkelaitos voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että eläke maksetaan eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimitelmalle käytettäväksi eläkkeensaajan ja hänen 42 §:ssä tarkoitettujen omaistensa huoltoon. Näin maksettua eläkettä ei saa vastoin eläkkeensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan huoltoon, jolta eläke on suoritettu. Jos eläkkeensaaja on 43 §:ssä tarkoitettussa hoidossa tai huollossa, tulee eläke käyttää 43 §:n mukaisesti.

Esityksen eläkkeen maksamisesta 1 momentin mukaisesti voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa, henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii tai kunnan asianomainen monijäseninen toimielin.

45 §

Jos kansaneläkettä on maksettu samalta ajalta, jolta työeläkelaitos oikaisee tai tarkistaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkesäännön tai eläkeohjesäännön mukaisen eläkkeen määrän, kansaneläkelaitos voi periä takautuvasti suoritettavan eläkkeen työeläkelaitokselta siltä osin kuin se vastaa liikaa maksettua kansaneläkettä. Sama koskee 26 §:n 1 momentin 2, 3 ja 3 a kohdassa tarkoitettuja eläkkeitä ja etuuksia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos eläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, eläkkeen maksamista tälle jatketaan, kunnes eläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan eläke.

Tämän lain 45 §:n 3 momenttia sovelletaan eläkkeeseen tai etuuteen, jonka oikaisusta tai tarkistuksesta annetaan päätös tämän lain tultua voimaan.

Laki

perhe-eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 35 § ja 37 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 35 § laissa 104/1990 ja 37 §:n 1 momentti laissa 982/1996, sekä

lisätään 28 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 104/1990 ja laeissa 947/1992 ja 916/1998, uusi 5 momentti, sekä 30 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 104/1990, 982/1996 ja 916/1998, uusi 4 a kohta, seuraavasti:

28 §

Jos lapseneläke Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella on laskettava edunjättäjän Suomessa asumaan aikaan suhteutettuna, suhteutuskerroin määrätään 15 g §:ssä säädetyllä tavalla.

30 §

Leskeneläkkeen täydennysmäärä määräytyy 15 b, 15 d ja 15 f §:n mukaan. Eläkkeensaajan työtulosta otetaan kuitenkin vuosituloa määrättäessä huomioon vain 60 prosenttia. Työtuloksi katsotaan palkkatulo sekä se osa liike- ja ammattitulosta tai maatilata-

loudesta taikka muusta ansiotoiminnasta saadusta tulosta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena edellä tarkoitettussa ansiotoiminnassa suoritetusta työstä. Työtuloksi katsotaan myös

4 a) työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukainen koulutuspäiväraha;

35 §

Jos alaikäinen lapsi ei ole edunvalvojansa huollettavana, eläke voidaan maksaa sille, jonka huollettavana lapsi on. Ennen eläkkeen maksamista kansaneläkelaitoksen on kuultava sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielintä.

Lapseneläke voidaan maksaa 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, jos sen maksamista eläkkeen nostamiseen oikeutetulle ei erityisistä syistä voida pitää tarkoituksenmukaisena. Eläke voidaan tällöin toimielimen suostumuksella maksaa myös muulle henkilölle.

Eläke voidaan maksaa 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen, jos edunvalvoja siihen suostuu.

37 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 b, 40—42, 43 ja 44 §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä säädetään. Jos lapseneläkkeen saaja ei ole ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa kansaneläkelain 41 §:ssä edellytettyä 10 vuoden aikaa, eläke voidaan ulkomailla asumisen estämättä maksaa, jos lapsen huoltaja täyttää asumisai-
kavaatimuksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000. Lain 28 §:n 5 momenttia voidaan kuitenkin soveltaa 1 päivästä syyskuuta 1999.

Jos eläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, eläkkeen maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan eläke.

Jos lapseneläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen, eläkkeen maksamista lapselle itselleen jatketaan, kunnes lapsen edunvalvoja ilmoittaa kansaneläkelaitokselle, ettei hän siihen suostu.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 981/1996, seuraavasti:

14 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42, 43, 43 a ja 44 §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46, 67, 69, 74 b, 74 c ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa, 80—83 ja 84—86 §:ssä, 88 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 88 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos asumistuki tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, asumistuen maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan asumistuki.

Laki

rintamasotilaseläkelain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain (119/1977) 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 281/1999, seuraavasti:

17 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40—42, 43, 44—46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään. Ylimääräistä rintamalisää määrättäessä noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 26 §:n 7 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos etuus tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, etuuden maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa etuus.

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen hoitotuesta 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun lain (444/1969) 8 ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 9 § laissa 891/1994, seuraavasti:

8 §

Jos lapsi ei ole edunvalvojansa huollettavana, kansaneläkelaitos voi sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielintä kuultuaan päättää, että hoitotuki maksetaan sille, jonka huollossa lapsi on. Jos hoitotuen maksamista sen nostamiseen oikeutetulle henkilölle ei erityisestä syystä voida pitää tarkoituksenmukaisena, kansaneläkelaitos voi päättää, että hoitotuki maksetaan toimielimelle tai sen suostumuksella sopivalle henkilölle.

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—39, 39 b ja 40 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Laki

vammaistukilain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/1988) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 918/1998, seuraavasti:

8 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 1 d, 35—39, 39 b, 40, 42, 43 ja 44 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 67, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos vammaistuki tämän lain voimaan tullessa maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, vammaistuen maksamista jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa vammaistuki.

Laki

kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (610/1991) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 333/1997, seuraavasti:

14 §

4 momentissa, 46, 59, 63, 81—83, 84—86,
88 ja 89 §:ssä säädetään.

Toiminnan järjestäminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—37, 40 ja 44 §:ssä, 45 §:n 1 ja

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2000.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1999
